

Konserterna är ett samarrangemang. Almarestäkets herrgård, Upplands-Bro Musiksällskap, Upplands-Bro Kulturhistoriska Forskningsinstitut

Hammarflygeln

Utgångspunkt för konserterna är den hammarflygel som Helena Charlotta af Ugglas fick av sin fader Samuel af Ugglas 1811. Den är byggd av Johan Söderberg i Stockholm, som gjorde de första flygelinstrumenten i Sverige försedda med hammarmekanism. Han fick impulserna från England, som vid denna tid tog över utvecklingen av de nya klaverinstrumenten, och som vid sekelskiftet allt mer börjat ersätta cembalon. Tidigare hade man tillverkat en del hammarklaver (fortepianon) i Sverige.

Johan Söderberg blev privilegierad instrumentmakare 1803. Troligen importerade han den nya mekaniken från England och satte in den i sina svenskbyggda instrument. På Musikmuseet i Stockholm finns ett likadant instrument byggt 1806.

Helena Charlotta ägde flera instrument, bl. a. det tyskbyggda hammarklaver från 1810. som nu finns i spelbart skick på Margretelund/Vira. Tillsammans med Musikmuseets Söderbergflygel och Sveriges Radios hammarflygel är de nu nämnda instrumenten de enda konsertinstrumenten i landet från det tidiga 1800-talet.

Stäkets hammarflygel har konserverats i Norge av Odd Anstad på initiativ av Almarestäkets herrgård. Efter att ha åhört en konsert på Margretelund började Johan Seth undersöka möjligheterna att väcka liv i Almarestäkets instrument. Musikaliska Akademiens Klavernämnd kopplades in och i december 1991 kunde flygeln tas i bruk. Almarestäket är representations- och konferensställe, där deltagarna ofta erbjuds konserter på detta förnämliga instrument.

Vård och kontinuerlig stämning av instrumentet verkställs av Conny Carlsson, en av initiativtagarna till Klavernämnden. Han har också stämt cembalon inför våra konserter. Sättet för stämningen av dessa instrument är av utomordentligt stor betydelse för klangen.

Cembalon

Cembalon är byggd 1976 av Martin Sassman, Västtyskland, efter historiska principer, dvs den är en kopia av 1700-tals-instrumenten i allt som kan påverka klangen. Det är endast i själva mekaniken, som träet ersatts av plastmaterial. Plektrat som skapar tonen är således inte heller gjort av kråkfjäderpennor. Instrumentet är mycket lättskött och håller stämningen förvånansvärt väl.

Inför konserterna är ett register stämt "liksvävande", vilket är den nu gängse metoden för stämning av klaverinstrument; i det andra registret är ett flertal tonarter stämde fullkomligt rent, medan andra "svävar" mer eller mindre.

Sången

Sångerna vill på olika sätt spegla dels tidsandan, dels exemplifiera de intrikata problemen som hänger samman med den nu gängse "liksvävande temperaturen".

Bro d'River Boys har sjungit regelbundet sedan mitten av 1970-talet.

011e Svennberg, Tenor; Bosse Berglund, Lead (tenor II); Börje Sanden, Baritone; Per-Olov Karlsson, Bass. Röstvårdare och Coach är Mary Svennberg.

Gruppen Mary, Lisa och Stina Svennberg har bildats speciellt för detta tillfälle.

Herrgårdskonsert på Stäket våren 1994

(program per 94-02-15 för de medverkande, vissa moment uteslöts)

Inledning

Irene och Johan Seth
Börje Sanden

Hammarklaveret

Menuett G-dur - av Beethoven Rondo
ur Op 36. nr 2 - av Clementi

Hyllningssång till Stäket

Något mer om Helena Charlotta
Litterära salonger
Sången om Stäket
ur en gammal notbok i Almarestäkets arkiv

manskvartett

Före dur-moll

Samtal och musikexempel kring svårlösta/olösta frågeställningar när det gäller
uppförandepaxis av gammal musik
Dido och Aeneas - av Purcell; When I am laid;
In these delightful, pleasant groves - Purcell

sopran + manskvartett
sopr, alt, tenor, bas

Dur och moll

"Konstgjort tonsystem"
Trollflöjten av Mozart
Jag är en fågelfångare - panflöjt
tersett På denna väg i detta nu;
Det låter så vackert
tersett Det dagas över land och vatten
Heidenröslein
Sanctus

P-O Karlsson
damtrio
manskvartett + klockspel
damtrio Schubert
sopran + hammarflygel
manskvartett

Bellman

Vila vid denna källa
Solen glimmar
Stolta stad
Ulla min Ulla
Liksom en herdinna
Gubben Noak:

manskvartett

cembalo + improvisation + kvartetten

Paus med förtäring

Cembalon

principer för spel på cembalo
C-dur preludium - Bach
stämningsprinciper för tangent-instrumenten
ess-moll preludiet - Bach

Barbershop

principer för sångsättet; "Harmony singing; expanded sound"
jämförelser med otempererad stämning/interpretation
One more song
From the first hallo
On a Sunday mor'n

Pilgrimskören av Wagner

Hammarklaveret

historik - instrumentets utveckling
- cembalons inverkan på pianospelet
Solfeggietto - C.P.E. Bach
Blinka lilla stjärna (fem variationer) - av Mozart; 1778, för kvinnlig elev i Paris
Sonatin i två satser - av Beethoven; 1788-1790; ungdomsverk Månskenssonaten -
1. satsen; 1801-1902

Cembalon

Fur Elise - av Beethoven; 1810; tryckt 1867
Fantasi i d-moll - av Mozart; 1782 (trol.)

Hammarklaveret

Plasir d'amour - Martini 1741 - 1816 (1765)
Nocturne op. 37 nr 1 - av Chopin 1840

Reserver

Preludium - av Chopin
Träumerei - av Schumann
Ur Små stycken av stora mästare
Ur Stimmen der Meister
Schlafe mein Prinzen
Why did you say good bye?

Herrgårdskonsserterna på Almarestäket våren 1994

Inledning

Irene och Johan Seth, Börje Sanden

Hammarflygeln - 'fortepiano'

Menuett G-dur - av Beethoven; 1770 - 1827

Rondo ur Op 36. nr 2 - av Clementi; 1752 - 1832

Hyllningssång till Stäket

ur en gammal notbok i Almarestäkets arkiv

manskvartett

Före dur-noll

Dido och Aeneas - av Purcell; When I am laid; 1689;

sopran + manskvartett

In these delightful, pleasant groves - Purcell; 1659-1695

sopr, alt, tenor, bas

Dur och noll

Ur Trollflöjten av Mozart; 1791

1756 - 1791

Jag är en fågelfångare - panflöjt

P-O Karlsson

tersett: På denna väg i detta nu;

damtrio + Ollie Svennberg

Det låter så vackert

manskvartett + klockspel

tersett: Det dagas över land och vatten

damtrio

Schubert; 1797- 1828

Heidenröslein

sopran + hammarflygel

Sanctus

manskvartett

Bellman; 1740 - 1795

manskvartett

Paus med förtäring

Cembalon

C-dur, preludium - Bach; 1685 - 1750

Ur Das Wohltemperirte

ess-moll, preludium - Bach

Klavier 1722

Barbershop

One more song, From the first hallo, On a Sunday mor'n

Wagner

Pilgrimskören ur Tannhäuser; 1845

1813 - 1883

Hammarflygeln

Solfeggietto - C.P.E. Bach; 1714 - 1788

Blinka lilla stjärna (fem variationer) - av Mozart; 1778, för kvinnlig elev i Paris

Sonatin i två satser - av Beethoven; ungdomsverk 1788-1790

Månskenssonaten - 1. satsen; 1801-1802

Cembalon

Fur Elise - av Beethoven; 1810; tryckt 1867

Fantasi i d-moll - av Mozart; 1782 (trol.)

Hammarflygeln

Plasir d'amour - Martini 1765

1741 - 1816

Nocturne op. 37 nr 1 - av Chopin 1840

1810 - 1849